

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 035907 24 Uvp
Banjaluka, 13.5.2026. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Strahinje Ćurkovića, kao predsjednika vijeća, Ljiljane Bošnjak Glizijan i Svjetlane Knežević, kao članova vijeća, uz učešće Tamare Kočić, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi Udruženja za borbu protiv korupcije „Transparency International u Bosni i Hercegovini” Banjaluka, Ulica Krfska broj 64e (u daljem tekstu: tužilac), zastupanog po S. B., predsjedniku Upravnog odbora, protiv akta broj: 01-66/24 od 16.1.2024. godine Komisije za koncesije Republike Srpske, Banjaluka (u daljem tekstu: tuženi), u predmetu pristupa informacijama, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj: 11 0 U 035907 24 U od 18.6.2024. godine, u nejavnoj sjednici vijeća, održanoj dana 13.5.2026. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Tužilac se odbija sa zahtjevom za nadoknadu troškova spora u iznosu od 400,00 KM.

Tužilac se obavezuje da tuženom nadoknadi troškova proistekle davanja odgovora na zahtjev u iznosu od 1.125,00 KM, u roku od 30 dana, računajući od dana prijema ove presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Obrazloženje

Pobijanom presudom, stavom 1. izreke, odbijena je tužba, podnesena protiv osporenog akta tuženog, bliže navedenog u uvodu ove presude, kojim je tužiocu odobren pristup informacijama na način da tužilac može pristupiti traženim informacijama u sjedištu tuženog, svaki radni dan u periodu od 10:00 do 12:00 časova, uz prethodnu najavu dolaska. Stavom 2. izreke pobijane presude je odbijen zahtjev tužioca za naknadu troškova upravnog spora.

Odbijanje tužbe obrazloženo je razlozima da je osporeni akt pravilan, jer je zahtjevu tužioca za pristup informacijama udovoljeno na način propisan članom 14. stav 2. Zakona o slobodi pristupa informacijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 20/01, u daljem tekstu: ZOSPI), jer je tuženi obavijestio tužioca da traženi pristup informacijama može ostvariti u sjedištu tuženog obavještenjem od 30.11.2023. godine, u vezi sa čim je ukazano da je sjedište tužioca, kao i tuženog u Banjaluci, tako da i nema bilo kakvih troškova za pristup traženim informacijama, osim po osnovu umnožavanja materijala.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje (u daljem tekstu: zahtjev) tužilac osporava tu presudu, zbog razloga iz člana 35. stav 2. Zakona o upravnim sporovima („Službeni

glasnik Republike Srpske“, broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), što se odnosi na povredu zakona, drugog propisa ili opšteg akta i povredu propisa o postupku koja je mogla biti od uticaja na rješenje stvari. Ističe da je članom 14. stav 2. ZOSPI predviđeno da podnosilac zahtjeva za pristup informacijama odlučuje o načinu pristupa informacijama, te je neprihvatljivo da javni organ pogrešno tumači zakonske odredbe i nastupajući sa pozicija autoriteta samovoljno određuje koji bi način pristupa informaciji podnosiocu trebao da bude najlakši, iako se podnosilac već odlučio za način pristupa informacijama. Takvim postupanjem se stvara praksa da će se i prema drugim tražiocima informacija u budućnosti samovoljno određivati način na koji će moći ostvariti pristup informacijama, suprotno njihovim mogućnostima i potrebama. Izražava spremnost plaćanja troškova, uključujući troškove dostave i umnožavanja, kako je to i određeno zakonskim i podzakonskim aktima, pa ukoliko se tražilac odlučio da mu se dostavi poštom, javni organ mu to pravo ne može samovoljno uskratiti. Smatra da je postupanjem kao u konkretnom slučaju, tuženi odbio da mu dostavi tražene informacije, jer i nije imao stvarnu volju da mu olakša pristup traženim informacijama, koje postupanje tuženog je sud pogrešno ocijenio pravilnim, čime nije ispoštovana odredba člana 14. stav 2. ZOSPI. Stoga je svaki drugi način pristupa informacijama, osim onog za koji se tražilac informacija prethodno opredijelio, neprihvatljiv, jer je povezan sa dodatnim poteškoćama u ostvarivanju prava na slobodan pristup informacijama, što je suprotno članu 2. ZOSPI i samom duhu tog zakona koji počiva na tome da ostvarivanje prava na pristup informacijama mora biti omogućeno na najlakši mogući način. Poziva se na stav izražen u presudi Suda Bosne i Hercegovine broj: S1 3 U 016730 14 U od 1.7.2015. godine da se donošenjem odluke da se podnosiocu zahtjeva odobri jedino lični uvid u informacije u prostorijama javnog organa, bez ostavljanja mogućnosti da mu se informacije umnože o njegovom trošku i prosljede na adresu, povređuju odredbe člana 1, 2. i 14. stav 2. ZOSPI, jer nisu razmatrane sve činjenice i okolnosti kako bi se bez odlaganja olakšalo saopštavanje informacija. Dodaje da se već sporio sa tuženim oko istog problema, pa je Vrhovni sud Republike Srpske donio presudu broj 11 0 U 020677 18 Uvp od 20.5.2020. godine, kojom je uvažen njegov zahtjev za vanredno preispitivanje presude nižestepenog suda, koja je preinačena tako da je tužba uvažena i rješenje tuženog poništeno, sa obrazloženjem da je uslovljavanje preuzimanja kopija dokumentacije, isključivo u prostorijama tuženog, svakog radnog dana u okviru radnog vremena i uz prethodnu najavu, suprotno odredbama člana 14. stav 2. i člana 2. ZOSPI. Predložio je da se pobijana presuda ukine ili preinači tako da se tužba uvaži i osporeni akt poništi, a tuženom naloži da mu omogući slobodan pristup traženim informacijama, na način da mu se dostave na njegovu adresu, te takođe da se tuženi obaveže da mu nadoknadi troškove upravnog spora u vidu takse na tužbu, presudu i zahtjev.

Tuženi u odgovoru na zahtjev, sačinjen po punomoćniku Davoru Majstoroviću, advokatu iz Banjaluke, navodi da je pobijana presuda pravilna, a zahtjev tužioca neosnovan, jer mu je omogućen pristup traženim informacijama, a sporan je samo način na koji može ostvariti to pravo. Ističe da je postupljeno u skladu sa članom 2. ZOSPI, koji propisuje da se informacije pod kontrolom javnog organa objavljuju po najnižoj prihvatljivoj cijeni, što je u konkretnom slučaju i bio lični pristup tužioca traženim informacijama u sjedištu tuženog, kod činjenice da je sjedište tužioca i tuženog u Banjaluci, pa bi upravo lično preuzimanje dokumentacije u sjedištu tuženog predstavljalo najefikasniji oblik dostave i ne bi prouzrokovalo dodatne troškove dostavljanja odnosno preuzimanja. Dostavljanje putem pošte bi trajalo znatno duže i prouzrokovalo bi dodatne troškove u odnosu na lični pristup tužioca u sjedištu tuženog. Kod činjenice da je tužiocu omogućen pristup informacijama, a da nije to pravo iskoristio, njegovo ponašanje kvalifikuje kao zloupotrebu prava na sudsku zaštitu, jer mu pravo na slobodan pristup informacijama nije povrijeđeno. Pozvao se na praksu ovog suda, izraženu u presudi broj: 11 0

U 025301 20 Uvp od 8.12.2021. godine i predložio da se zahtjev odbije, a tužilac obaveže da snosi troškove datog odgovora na zahtjev po punomoćniku, u iznosu od 1.125,00KM.

Razmotrivši zahtjev, odgovor tuženog, pobijanu presudu, osporeni akt i ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. ZUS, odlučeno je kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Iz spisa proizilazi da je tužilac dana 8.11.2023. godine podnio tuženom zahtjev za pristup informacijama koje se odnose na dostavljanje kopije koncesionog ugovora za predmet „Istraživanje i eksploatacija mrkog uglja (lokacija Maslovare i Hrvacani), opština Kotor Varoš“, zaključenog 6.5.2009. godine i ustupljenog 12.10.2012. godine, te kopiju rješenja kojim je data saglasnost za ustupanje ugovora o koncesiji, sa zahtjevom da se tražene informacije dostave na adresu tužioca. Tuženi je, odgovorom broj: 01-1605/23 od 30.11.2023. godine, odobrio tužiocu pristup tim informacijama, tako da može neposredno pristupiti dana 15.12.2023. godine, u sjedištu tuženog, u vremenu od 8:30 do 10:00 časova, uz mogućnost preuzimanja tražene dokumentacije. Tužilac je protiv tog obavještenja izjavio žalbu, o kojoj je odlučio tuženi na način da je sada osporenim aktom odobren pristup informacijama tako da tužilac može pristupiti traženim informacijama u sjedištu tuženog, svaki radni dan u periodu od 10:00 do 12:00 časova, uz prethodnu najavu dolaska. Pobijanom presudom je odbijena tužba, iz razloga koji su već izneseni u uvodnom dijelu obrazloženja ove presude.

Zakonitost i pravilnost pobijane presude se ne može dovesti u sumnju navodima predmetnog zahtjeva.

Odredbom člana 14. stav 2. ZOSPI je propisano da ako se odobri pristup informaciji, bilo djelimičnoj ili cijeloj informaciji, nadležni javni organ dopisom o tome obavještava podnosioca zahtjeva o: a) mogućnosti ličnog pristupa informacijama u prostorijama nadležnog javnog organa, i b) mogućnosti umnožavanja, procijenjenim troškovima umnožavanja, te da se umnožavanje podnosiocu zahtjeva obezbjeđuje nakon izvršene uplate, s tim da kada je umnožavanje informacije veoma složeno ili dugotrajno, umnožavanje se obezbjeđuje podnosiocu zahtjeva u vrijeme koje je prihvatljivo i za podnosioca zahtjeva i za nadležan javni organ; i/ili prilaže kopija tražene informacije kada se ona obezbjeđuje besplatno u smislu člana 16. ZOSPI.

U konkretnom slučaju je nesporno da je udovoljeno zahtjevu tužioca za pristup informacijama, jer je data mogućnost tužiocu da pristupi tim informacijama u prostorijama tuženog i preuzme umnožene primjerke traženih informacija. Slijedi da je tužiocu omogućen pristup informacijama, a da nije to pravo iskoristio, stoga se osnovanim ukazuju navodi tuženog da ponašanje tužioca vodi zloupotrebi prava na sudsku zaštitu, jer mu pravo na slobodan pristup informacijama nije povrijeđeno u upravnom postupku. Tuženi je postupio u skladu sa članom 14. stav 1. i 2. ZOSPI, a kod činjenice da je sjedište tužioca i tuženog u Banjaluci, drugačije zaključivanje u suštini bi predstavljalo zloupotrebu prava predviđenih ZOSPI, kako to tuženi osnovano ističe u odgovoru na predmetni zahtjev.

Kod ovakvog stanja stvari, proizilazi da pobijana presuda nije zahvaćena povredama iz odredbe člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tužioca odbija, shodno odredbi člana 40. stav 1. istog zakona.

Kako je tužilac odbijen sa predmetnim zahtjevom, to mu shodno odredbi člana 6. stav 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik

Republike Srpske“ broj 63/11), po načelu argumentum a contrario, ne pripadaju troškovi upravnog spora, zbog čega je njegov zahtjev za nadoknadu istih odbijen kao neosnovan.

Sud je dosudio troškove sastava odgovora na zahtjev tuženom, jer je zahtjev, kako je to on osnovano istakao, podnesen uz iznošenje paušalnih, neargumentovanih i proizvoljnih navoda, pri čemu su navodi odgovora na zahtjev doprinijeli da Vrhovni sud isti odbije. Ovo iz razloga što je tuženi detaljno obrazložilo razloge neosnovanosti zahtjeva za vanredno preispitivanje. S obzirom na navedeno, osnovan je zahtjev tuženog da se tužilac obaveže da mu nadoknadi troškove sastava odgovora na zahtjev, koji je u njegovo ime sačinio angažovani punomoćnik, advokat, jer su ti troškovi bili nužni i opravdani, a tužilac je odbijen sa zahtjevom za vanredno preispitivanje pobijane presude. Evropski sud za ljudska prava je mnogim presudama istakao da je sud dužan da spreči zloupotrebu procesnih prava stranaka usmjerenih na odugovlačenje postupka i onemogućavanje stranke u ostvarivanju prava. Očigledno je da tužilac zloupotrebom procesnih prava odugovlači postupak i ne koristi se pravom koje mu po zakonu pripada. Obaveza je suda da u skladu sa članom 10. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 i 27/24), koji se shodno odredbi člana 48. ZUS primijenjuje i u upravnom sporu, spriječi svaku zloupotrebu procesnih prava od strane stranaka. Evropski sud za ljudska prava je istakao da stranka koja je uspjela u sporu, a koji je pokrenula radi zaštite svojih prava i pravnih interesa ne može biti na gubitku u pogledu troškova koji su nastali povodom i u toku tog spora (predmet Klauz protiv Hrvatske, zahtjev broj: 28963/10, presuda od 18.07.2013. stav 84; Cindrić i Bešlić protiv Hrvatske, zahtjev broj: 72152/13, presuda od 06.09.2016. stav 95), kao i da je stranka koja je izgubila spor, dužna j platiti troškove spora jer vrijedi načelo „gubitnik plaća“. Zato je u okolnostima konkretnog slučaja, ovaj sud našao opravdanim da tužioca obaveže na plaćanje troškova upravnog spora koje je imao tuženi, a koji se odnose na troškove angažovanja punomoćnika u ličnosti advokata i predstavljaju troškove sastava odgovora na zahtjev u iznosu od 900,00 KM i paušalnog iznosa od 225,00 KM, tako da su tuženom dosuđeni troškovi ovog postupka u ukupnom iznosu od 1.125,00 KM, koliko je potraživano, jer su postavljeni u skladu sa Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/05), a bili su nužni i opravdani.

Zapisničar
Tamara Kočić

Predsjednik vijeća
Strahinja Ćurković